

EL FEEDBACK ENTRE IGUALS I EL DESENVOLUPAMENT PROFESSIONAL DOCENT: REVISIÓ SISTEMÀTICA

Revisió sistemàtica de la literatura per a examinar l'evidència empírica dels beneficis del feedback entre iguals per al Desenvolupament Professional Docent i institucional, des d'una relació simètrica i recíproca.

De la Iglesia, B., Forteza, D., y Duma, L. (2024). El feedback entre iguales y el desarrollo profesional docente: revisión sistemática [Peer feedback in teacher professional development: A systematic review]. *Revista Española de Pedagogía*, 82 (288), 335-358. <https://doi.org/10.22550/10.22550/2174-0909.4044>

Aquest resultat és part del projecte de R+D+i PID2020-113719RB-I00 finançat per MCIN/ AEI /10.13039/501100011033

Introducció

Aquesta revisió sistemàtica de la literatura contribueix a enriquir l'estat actual del coneixement basat en l'evidència del feedback entre docents, centrat exclusivament en el model col·laboratiu i simètric, entre professors amb nivells d'experiència similars, en l'etapa d'educació bàsica.

Objectius

Donar resposta a:

1. Quin tipus de recerca s'ha realitzat els darrers 10 anys sobre retroalimentació entre docents de primària i secundària, i quines conclusions es recullen?
2. Quin tipus de feedback es defineix com a eficaç en relació a la practica docent i Desenvolupament Professional Docent (DPD)?

Metodologia

Protocol PRISMA

3 Fases:

- Recerca de documents i avaluació - **VOSViewer**.
- Selecció i filtració de documents.
- Anàlisis dels documents.

7 Bases de dades:

Scopus - WOS - Dialnet Plus - ERIC - APA PsycArticles - APA PsychInfo i Teacher reference

Paraules clau: Feedback / Desenvolupament professional/ Agència Docent

30 ARTICLES SELECCIONATS

Resultats

- **Any de publicació:** 43,33% de les publicacions s'han publicat en els darrers 3 anys.
- **Lloc:** 43,33% a Europa ; 23,33% Amèrica del Nord ; 23,33% a Oceania i 9,99% a Àsia.
- **Nivell educatiu:**
  - 59,99% educació primària
  - 6,66% educació secundària
  - 33,33% no ho especifiquen, o basen el seu estudi en un model múltiple/mixt de nivells en educació bàsica.

Resultats

Feedback simètric: al 43,33% de les publicacions s'analitza com parelles de dos docents es donen feedback mútuament - 30 % el feedback és al grup - 6,66% no s'especifica el feedback

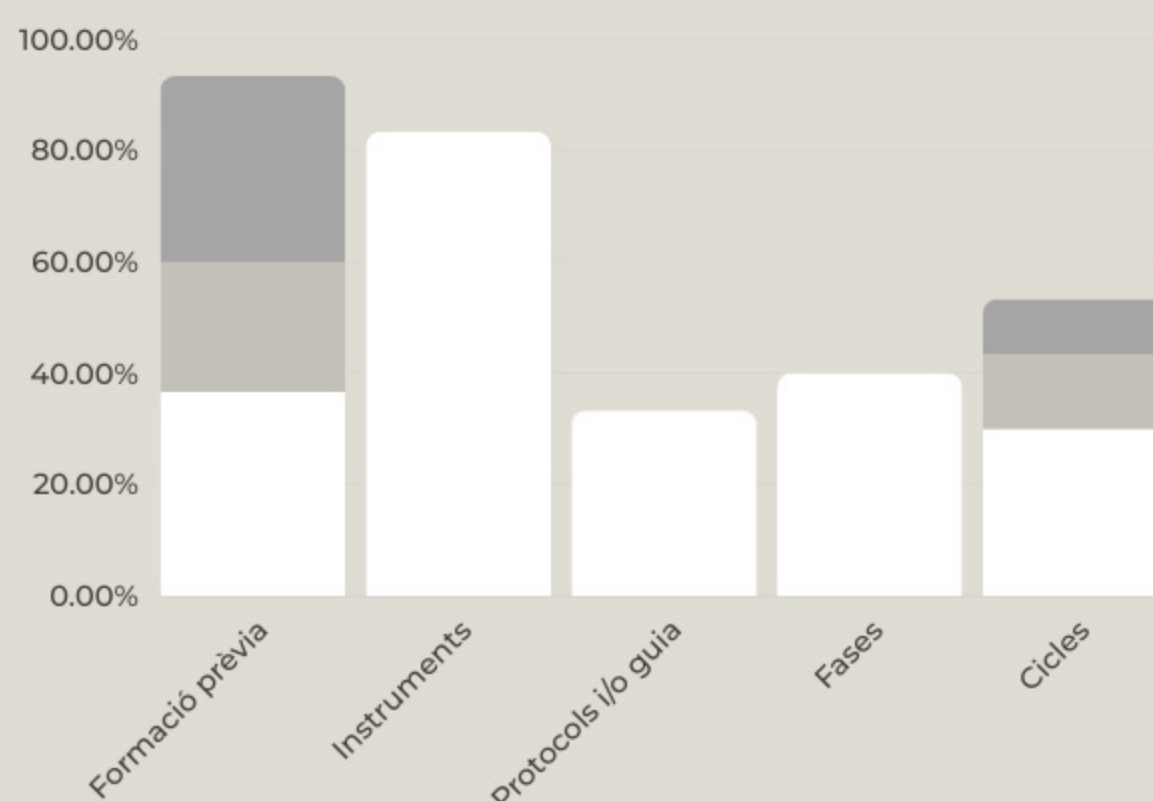
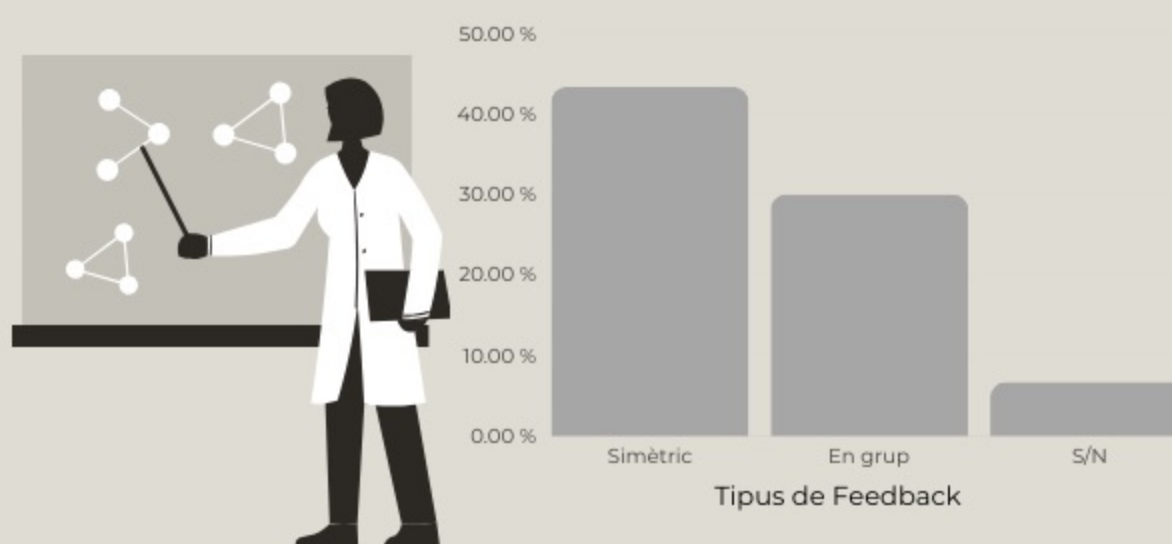
Formació prèvia en feedback: 36,66% proporcionen formació específica en feedback - 23,33% entrenen qualche contingut o habilitats relacionades amb el procés d'observació i feedback - 33,33% no ofereixen formació prèvia

Instruments: 83,33% dels estudis utilitzen al menys un instrument per a la fase d'observació i/o feedback

Protocols i/o guia: 33,33% dels articles utilitzen guia o protocol per a orientar als participants durant el procés.

Fases: 40% de les publicacions completen les fases del procés (reunió prèvia, observació i feedback)

Cicles d'observació i feedback: 30% dels estudis completen entre 1 i 3 cicles - 13,33% realitzen entre 4 i 6 cicles - 9,99% realitza 7 o més cicles. - 30% no ho especifiquen però garanteixen 1 cicle.

Conclusions

La revisió dels 30 articles seleccionats ha mostrat un interès creixent en relació a aquesta temàtica en l'última dècada, majoritàriament als països anglosaxons, encara que generalitzada a nivell internacional, amb un enfocament predominant en l'etapa d'educació primària.

Coincideixen també en la necessitat de la formació amb el propòsit de capacitar al professorat per a donar i rebre feedback de major qualitat.

La majoria d'aquests estudis utilitzen i recomanen usar un instrument per a guiar les pràctiques d'observació i/o feedback, així com realitzar més de tres cicles d'observació que ajudi sostenir les pràctiques en el temps perquè no es doni un efecte dissuasiu del seu impacte.

Futures recerques podrien basar-se en la identificació de canvis en aspectes específics del rendiment de l'alumnat que se sap correlacionen amb el seu aprenentatge.

A la llum de les dades analitzades, es pot concloure que la revisió presentada suposa omplir una part del buit existent en la literatura científica entorn dels beneficis del feedback entre iguals. Així, s'ha mostrat que es poden obtenir millores en la pràctica docent des d'un enfocament col·laboratiu, simètric i a través d'un feedback dialògic.